

СИЛАБУС

1. Загальна інформація про освітній компонент

Повна назва	Спеціалізована терапевтична практика
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини
Розробник(и)	Дудченко Ірина Олександрівна, Гула Вікторія Іванівна, Приступа Людмила Никодимівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр	18 тижнів протягом 12-го семестру
Обсяг	Обсяг становить 3 кред. ЄКТС, 90 год. Для денної форми навчання 36 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. практичних занять), 54 год. становить самостійна робота.
Мова підготовки	Українська

2. Місце освітнього компонента в освітній програмі

Статус	Обов'язковий освітній компонент для освітньої програми "Педіатрія"
Передумови	Необхідні знання з: внутрішньої медицини, акушерства і гінекології з особливостями дитячого віку, педіатрії, хірургії, дитячої хірургії, ендокринології, інфекційних хвороб з особливостями дитячого віку, клінічної фармакології з особливостями дитячого віку, екстреної та невідкладної медичної допомоги з особливостями дитячого віку, виробничої лікарської практики терапевтичного спрямування
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета освітнього компонента

Опанування студентами сучасних знань та професійних вмінь із внутрішньої медицини, формування вміння застосовувати знання, спостереження, навички з дисципліни для вирішення типових проблем діяльності лікарів у сфері охорони здоров'я, обсяг яких передбачено певними переліками симптомів і синдромів, захворювань і невідкладних станів, що потребують спеціального лікування, ведення пацієнтів з дотриманням принципів

медичної етики та деонтології.

4. Зміст освітнього компонента

Тема 1. Відпрацювання практичних навичок при обстеженні та лікуванні хворого на артеріальну гіпертензію. Тема 2. Об'єктивне обстеження хворого на кардіалгію. Тема 3. Практичне застосування отриманих знань у роботі з пацієнтами з порушеннями серцевого ритму та провідності. Тема 4. Відпрацювання практичних навичок у роботі з пацієнтами з кардіомегалією, вадами серця та серцевими шумами. Тема 5. Тренування практичних навичок роботи із пацієнтами із серцевою недостатністю. Тема 6. Відпрацювання методів об'єктивного клінічного обстеження пацієнтів із захворюваннями сполучної тканини, суглобовим синдромом та міалгіями. Тема 7. Практичні навички роботи із пацієнтами хворими на остеопороз та дегенеративні ураження суглобів. Тема 8. Відпрацювання методики об'єктивного обстеження, інтерпретації даних лабораторного та інструментального обстеження пацієнта із шлунковою диспепсією та болем у животі. Тема 9. Практичні навички роботи із пацієнтами з жовтяницями, гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом, портальною гіпертензією. Тема 10. Відпрацювання практичних навичок роботи з пацієнтами з бронхообструктивним синдромом, бронхіальною астмою (БА), гострими алергічними реакціями. Тема 11. Вивчення практичних методів роботи із пацієнтами з пневмонією, інфільтративним затемненням легень, плевральним випотом. Тема 12. Засвоєння практичних навичок обстеження хворого, інтерпретації отриманих даних інструментальних та лабораторних методів обстеження пацієнтів із метаболічним синдромом та хронічними ускладненнями цукрового діабету. Тема 13. Формування практичних навичок обстеження пацієнтів із зобом. Тема 14. Застосування отриманих знань у практичній роботі з пацієнтами, хворими на хронічну хворобу нирок, сечовий, нефротичний синдром. Тема 15. Закріплення практичних навичок роботи з пацієнтами з анемією. Тема 16. Практичні навички роботи з пацієнтами з лімфаденопатією. Тема 17. Відпрацювання практичних навичок роботи з пацієнтами, хворими на тромбоцитопенічну пурпуру та поліцитемію, геморагічний синдром. Тема 18. Диференційний залік

5. Очікувані результати навчання

Після успішного проходження здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Закріпити здобуті навички опитування та об'єктивного обстеження пацієнтів при захворюваннях внутрішніх органів
PH2	Інтерпретувати результати методів лабораторних та інструментальних досліджень при патології внутрішніх органів
PH3	Формулювати попередній діагноз на підставі оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень при захворюваннях внутрішніх органів
PH4	Формулювати остаточний клінічний діагноз на підставі оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень при захворюваннях внутрішніх органів
PH5	Визначати головний клінічний синдром та обґрунтовувати ступінь тяжкості захворювання внутрішніх органів за будь-яких обставин
PH6	Визначати принципи та характер лікування при захворюваннях внутрішніх органів

PH7	Закріпити вміння виконувати медичні маніпуляції в практиці внутрішньої медицини
-----	---

6. Роль освітнього компонента у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 228 Педіатрія:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми. За стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання.
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань.
ПР4	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики), дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПР5	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР6	Визначати характер та принципи лікування хворих із захворюваннями в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПР14	Виконувати медичні маніпуляції в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує освітній

КОМПОНЕНТ:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СН3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СН4	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СН5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН6	Здатність приймати обґрунтовані рішення
СН7	Здатність працювати в команді.
СН8	Навички міжособистісної взаємодії.
СН9	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

8. Види навчальної діяльності

НД1	Аналіз та обговорення кейсів (навчальних/практичних/науково-дослідних)
НД2	Виконання практичних завдань
НД3	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД4	Виконання групового практичного завдання

9. Методи викладання, навчання

Освітній компонент передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Практикоорієнтоване навчання
МН3	Самостійне навчання
МН4	Командно-орієнтоване навчання (TBL)

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання, які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення. Практичні заняття дозволяють студентам планувати схему обстеження хворого та інтерпретувати результати досліджень, діагностувати та надавати екстрену допомогу. Виконання кейсових завдань дозволяє аналізувати тактику обстеження хворих, скласти план лікування. Практична орієнтація навчання базується на постійному відпрацюванні здобувачами практичних навичок. Самостійне навчання сприятиме підготовці до практичних занять. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час командно-, практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та розуміння предметної області здобувається протягом самонавчання. Використання електронних систем навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій.

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Розв'язування клінічних кейсів	Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності здобувачів, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності здобувача до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці
МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого здобувачем досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів
МФО3 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування здобувачів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого

МФО4 Консультавання викладача під час виконання групового практичного завдання	Здобувачі мають надати відповіді на питання щодо хворого, огляд якого вони проводили, причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікування	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультавання викладача з усними коментарями
---	--	---	---

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Диференційний залік	Диференційний залік - оцінка практичних навичок, співбесіда зі студентом	Відповідно до календарно-тематичного плану	добувач може отримати 80 балів за демонстрацію практичних навичок. Мінімальна кількість балів - 48.
МСО2 Поточне оцінювання рівня практичної підготовки	Включає в себе виконання клінічних індивідуальних та групових кейсів, усне обговорення, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, відпрацювання методик проведення практичних навичок	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті
МСО3 Об'єктивне структуроване клінічне обстеження (OSCE)	Студент повинен підтвердити своє вміння обстежувати хворого, правильно ставити діагноз, призначати і проводити лікування, враховуючи індивідуальні особливості пацієнта, коморбідну патологію із дотриманням основних принципів етики та деонтології (біля ліжка хворого, виконання практичних навичок та маніпуляцій)	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Весь період вивчення дисципліни. На останньому занятті студент повинен скласти практичні навички

Здобувач вищої освіти має можливість отримати максимальні бали відповідно до видів завдань за таким переліком:

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перекладання з метою підвищення оцінки
12 семестр	200 балів		
МСО1. Диференційний залік	80		

		80	48	Ні
МСО2. Поточне оцінювання рівня практичної підготовки		60		
		60	36	Ні
МСО3. Об'єктивне структуроване клінічне обстеження (OSCE)		60		
		60	36	Ні

Здобувач не допускається до диференційного заліку, якщо не представив звіту з практики, та/або не отримав мінімальний бал 72 за поточну практичну діяльність.

11. Ресурсне забезпечення

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечний фонд, архів рентгенограм, спірограм, електрокардіограм, коронарограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження.
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН4	Медичне обладнання (спірометр, пікфлоуметри, небулайзер, електрокардіограф, ростомір, ваги, тонометр, фіброгастроскоп, фонендоскоп, капіляроскоп, глюкометр, інфузомат)
ЗН5	Медичні засоби/приміщення та обладнання (КНП Сумської обласної ради «Сумська обласна клінічна лікарня», «Сумський клінічний кардіологічний диспансер», «Клінічна лікарня св. Пантелеймона», «Клінічна лікарня No 4», «Клінічна лікарня No 5». ")
ЗН6	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, онлайн-опитувань, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки тощо)
ЗН7	Мультимедійне, відео та аудіо, проекційне обладнання (відеокамери, проектори, екрани, смарт-дошки та ін.)
ЗН8	Симуляційна кімната з обладнанням (імітаційні манекени та моделі, медичні навчальні тренажери, сумка типу «Амбу», автоматичний дефібрилятор)

Засоби навчання забезпечуються базами практики.

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Внутрішня медицина. Розділ "Кардіологія" [Текст] : навч. посіб. / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, Н. М. Кириченко та ін. ; за заг. ред. Л. Н. Приступи. — Суми : СумДУ, 2021. — 281 с.
2	Внутрішня медицина. Розділ "Пульмонологія" [Текст] : навч. посіб. / Л. Н. Приступа, О. В. Орловський, Г. А. Фадєєва та ін.; за заг. ред. Л. Н. Приступи. — Суми : СумДУ, 2021. — 200 с.

3	Ревматологія: навч. посіб. / В. Г. Псарьова, Н. М. Кириченко, О. С. Погорелова та ін. ; за заг. ред. Л.Н. Приступи, Г.А. Фадєєвої. – Суми : СумДУ, 2019. – 235 с.
4	Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1-8: підручник /Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. – 2019р. вид-во «Медицина» - 680с.
5	Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділи 9-24: підручник /Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. – 2019р. вид-во «Медицина» - 584с.
Допоміжна література	
1	Хемптон, Джон Основи ЕКГ [Текст] / Джон Хемптон. — пер. 9-го англ. вид.; двомовне вид.: укр., англ. — Київ : Медицина, 2020. — 234 с.
2	USMLE Step 2 CK: Internal Medicine [Текст] : Lecture Notes / Editors J.J. Lieber, F.P. Noto. — New York : Kaplan, 2019. — 503 p.
3	Internal Medicine: in 2 books. Book 1. Diseases of the Cardiovascular and Respiratory Systems: textbook / N.M. Seredyuk, I.P. Vakaliuk, R.I. Yatsyshyn et al. 2019 p. вид-во «Медицина» - 664с.
4	Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини : підручник. Т. 3. Диференціальний діагноз і ведення хворих у клініці внутрішньої медицини. Гострі та невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 1006 с.
5	Методи дослідження в гематології: навч. посіб. /І. О. Дудченко, Г. А. Фадєєва, В. В. Качковська, О. В. Орловський ; за заг. ред. Л.Н. Приступи. – Суми : СумДУ, 2019. – 55 с.
6	Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини : підручник. Т. 1. Захворювання органів дихання. Захворювання органів травлення. Захворювання системи крові і кровотворних органів. Захворювання ендокринної системи / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 640 с.
7	Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб [Текст] : навч. посіб.: у 2-х ч. Ч.1. Кардіологія, ендокринологія та ревматологія / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, В. В. Лаба [та ін.] ; за заг. ред. Л. Н. Приступи. - Суми : СумДУ, 2017. - 217 с.
8	Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб [Текст] : навч. посіб.: у 2-х ч. Ч. 2. Пульмонологія, нефрологія, алергологія, гематологія та гастроентерологія / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, В. В. Лаба [та ін.] ; за заг. ред. Л. Н. Приступи. - Суми : СумДУ, 2017. - 219 с.
9	Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини : підручник. Т. 2. Захворювання системи кровообігу. Ревматичні хвороби. Захворювання нирок. Загальні питання внутрішньої медицини / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 784 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	

1	Clinical Methods in Medical Family Therapy [Електронний ресурс] / edited by Tai Mendenhall, Angela Lamson, Jennifer Hodgson, Macaran Baird. — 1st ed. 2018. — Cham : Springer International Publishing, 2018. — (Focused Issues in Family Therapy).
2	Skills in Rheumatology [Електронний ресурс] / ed.: Н. Almoallim, М. Cheikh. — Singapore : Springer, 2021. — 566 p.
3	Villatoro, V. A Laboratory Guide to Clinical Hematology [Електронний ресурс] / V. Villatoro, М. To. — 1st ed. — University of Alberta, 2018. — 302 p.

12. Бази практики

Спеціалізована терапевтична практика проводиться на клінічних базах кафедри внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини ННМІ СумДУ. Базами спеціалізованої терапевтичної практики можуть бути також структурні підрозділи СумДУ, що дозволяють здобувачам отримувати професійні навички і фахові компетентності: Університетська клініка та Симуляційний центр.

13. Політики

13.1 Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені програмою практики, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування.

Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час виконання практики неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету. У разі, якщо керівником практики виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час виконання практики, керівник практики має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового контролю.

13.2 Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Заборонено використовувати інструменти штучного інтелекту для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни. Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності. Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

13.3 Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

13.4 Політика щодо відвідування

Відвідування бази практики є обов'язковим. Графік перебування здобувача на базі практики визначається розкладом. Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку лікувально - профілактичного закладу.

13.5 Політика щодо дедлайнів та перескладання

До початку практики здобувач отримує від викладача програму та методичні рекомендації для проходження практики. Відпрацювання пропущених занять здійснюється відповідно до графіку кафедри. Здобувач допускається до підсумкової атестації за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. У випадку незадовільного результату підсумкової атестації здобувач має право двічі перескласти диференційний залік – перший раз екзаменатору, призначеному завідувачем кафедри, другий – комісії, яка створюється деканатом. Перескладання диференційного заліку здійснюється за окремим графіком, який затверджується деканатом. Здобувачі, які не з'явилися на диференційний залік без поважної причини, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку. Відмова здобувача виконувати підсумкове завдання атестується як незадовільна відповідь. Здобувач має право одержати пояснення щодо отриманої оцінки.

13.6 Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання.

Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня.

За розпорядженням директора/декана створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.